

JUHA HURME

*Making
of
Lea*

NTAMO

Making of Lea

© 2018 Juha Hurme
ISBN 978-952-215-770-6

Esitysoikeuksia valvoo Suomen näytelmäkirjailijat ja käsikirjoittajat ry.

ULKOASU & TAITTO
Göran de Kopior

KANNEN KUVA
Matias Putus

VALMISTAJA
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2019
ntamo, Helsinki
www.ntamo.net

JUHA HURME

Making of Lea

NTAMO

Helsinki

2019

Kantaesitys Kom-teatterissa

Helsingissä 15. helmikuuta 2019

Aleksis Kivi, Teemu Keskisarja, Katri Saarikivi, Maiju Lassila,
Marketta Vaismaa, Leena Valkeapää, Carlo Rovelli, Touko Hurme ja
Pentti Paavolainen ovat auttaneet käsikirjoittajaa.

Saksankieliset käännökset: isosisko.

HENKILÖT

FRIEDRICH EVERTH, vesitohtori, valelääkäri, 40 v.

EMELIE BERGBOM, teatterialan yrittäjä, 35 v.

KARL BERGBOM, teatterialan yrittäjä, 25 v.

ELISABETH ”LISSU” LINDBLAD, Bergbomien palveluskuntaa, 25 v.

ALEXIS ”STENA” STENVALL, litteratööri, 34 v.

EMIL NERVANDER, monitoiminen kulttuurialan *freelancer*, 29 v.

CHARLOTTE RAA, näyttelijä, 30 v.

AUGUST AHLQVIST, professori, 43 v.

AGATHON MEURMAN, senaattori, 43 v.

SUOMENMIELISTEN YLIOPPILAIDEN KUORO (SYK)

Tapahtuu Helsingissä toukokuun alussa 1869.

ENSIMMÄINEN PUOLIAIKA

Liikemiehen oloinen henkilö, Friedrich Everth, marssii sisään itsetunto kohdillaan. Ääninauhalta mahtavat aplodit.

FRIEDRICH

Allein bist du Mensch, immer allein. Es ist keine traurige Sache, es ist eine Tatsache. Aus dem Mutterleib sind wir in diese Welt geworfen, niemand ist gefragt worden, ob er kommen möchte. Ich habe es schon nicht besonders gewollt, aber hier bin ich und jetzt kann ich nicht anders als mein Bestes tun. Und ich tue mein Bestes so, daß der Boden erdröhnt und Zaun umfällt.

(Naurua.)

Der Unternehmungsgeist wird als Grundlage der volkswirtschaftlichen Tätigkeit betrachtet, aber wer wird sich dafür interessieren!

Ich habe Interesse für den persönlichen Erfolg und das spannungserfüllte Leben. In das Himmelreich zu kommen ist nicht garantiert, aber der irdische Erfolg ist ein Zeichen davon, daß man zu denen gehört, die gerettet werden.

(Aplodit.)

Dieses Finnland ist ein gemütliches Land!

(Juhuu!)

Hierher haben meine Vorväter schon während der Hansezeiten gesegelt, um Handel zu treiben. Es ist Handel, der sich lohnt, besonders in Finnland, wo die Leute alles kaufen, was man ihnen verkaufen möchte.

(Naurua.)

Meine Vorväter haben den Waldbewohnern Verfälschungen der europäischen Luxusprodukte und sonstigen glänzenden Kram und Glasschmuck importiert und verkauft, ich habe sie doch übertroffen; ich verkaufe den Finnen zum hohen Preis ihr eigenes Brunnenwasser, sowie äusserlich als innerlich.

(Naurua, aplodit.)

Jemand könnte mich einen Schwindler nennen, aber denkt mal etwas genauer nach. Ich verkaufe den Leuten Hoffnung, und sie heilt auch viele. Und obwohl sie nicht heilen würde, wird sie dazu beitragen, das Leben wenigstens ein Moment länger zu ertragen.

Und meine Zaubewässer sind immer vollkommen gefahrlos, was man von den Giftstoffen und Massnahmen der vielen richtigen Ärzte nicht sagen kann. Und damit ich den Leuten das überflüssige Geld wegnehme, helfe ich ihnen, Versuchungen zu vermeiden.

(Naurua, villit aplodit; Everth hiljentää yleisön.)

Schon genug von Philosophieren und Weltverbessern.

(Luottamuksellisesti.) Ich muß eilig anfangen zu untersuchen, wie ich den maximalen Nutzen aus meinen neuen Bekannten, diesem fennomanischen Schauspielervolk, ziehen könnte.

Ich fühle gewisse Geistesverwandtschaft: auch sie verkaufen nichts zum vollen Preis. Ausgezeichnete Leute, gutgläubige Dummköpfe. Große Kinder. Es tut mir beinahe leid, wenn ich ihnen das Geld ausrupfe, sie sind doch so wunderbare Tölpel.

Aber es tut mir nicht leid, ein Kaufmann soll unternehmungslustig sein! Es ist Handel, der sich lohnt, und besonders Wasserhandel!

Huikemat aplodit, jotka feidautuvat pois, kun Emelie tulee.

[Suomeksi:

”Yksin olet sinä ihminen, aina yksin. Ei se ole mikään surullinen asia, se on tosiasia. Naisen kohdusta meidät on tähän maailmaan viskattu, eikä keneltäkään kysytty, haluammeko tulla. En minä ainakaan erityisemmin halunnut, mutta täällä sitä ollaan eikä nyt auta muu kuin yrittää. Ja minä yritänkin niin, että tanner tömisee ja aittaa kaatuun. Yrittäjyyttä pidetään kansantaloudellisen toiminnan perustana, mutta ketä kiinnostaa!

Minua kiinnostaa henkilökohtainen onnistuminen ja jännityksentäyteinen elämä. Taivaaseen pääsystä ei ole takeita, mutta maallinen menestys on osoitus kuulumisesta pelastuvien joukkoon. Tämä Suomi on mukava maa! Tänne minun esi-isäni purjehtivat jo hansa-aikoina kauppaa tekemään. Kauppa se on joka kannattaa, etenkin Suomessa, jossa ihmiset ostavat ihan mitä vaan, mitä niille viitsii myydä.

Esi-isäni toivat ja myivät eurooppalaisten luksustuotteiden väärennöksiä ja muuta kiitävää sekundaaria ynnä lasihelyjä metsäläisille, mutta minä olen pannut vielä paremmaksi; myyn suomalaisille niiden omaa kaivovettä kovalla hinnalla, sekä ulkoisesti että sisäisesti.

Joku voisi sanoa minua huijariksi, mutta miettikää vähän tarkemmin. Minä myyn ihmisille toivoa, ja se parantaakin monet. Ja vaikkei parantaisikaan, niin auttaa sietämään elämää edes hetken.

Ja minun taikaveteni ovat aina täysin vaarattomia, mitä ei voi sanoa monen oikean lääkärin myrkyistä ja toimenpiteistä. Ja poistamalla ihmisiltä heidän ylimääräiset rahansa autan heitä välttämään kiusauksia.

Jo riittää filosofointi ja maailmanparannus.

Minun on kiireesti ryhdyttävä tutkimaan, miten voin maksimoida hyödyt uusista tuttavistani, näistä fennomaanisista teatterintekijöistä. Tunnen tiettyä hengenheimolaisuutta: hekin myyvät tyhjää täyteen hintaan. Mainioita ihmisiä, hyväuskoisia hölmöjä. Suuria lapsia. Melkein tulee paha mieli, kun nyhdän heiltä rahat pois, kun he ovat niin ihania tomppeleita.

Mutta ei kuitenkaan tule, yrittäjän on yritettävä! Kauppa se on joka kannattaa, ja erityisesti vesikauppa.”]

EMELIE

Das reicht. (”Riittää jo.”)

FRIEDRICH

Schon genug, nicht wahr. Ich habe Zeit gehabt, die wichtigsten Sachen zu behandeln. Werden wir jetzt anfangen, uns zu trainieren? (”Olihan sitä siinä. Keskeiset asiat ehdin käsitellä. Joko aletaan treenata?”)

EMELIE

Nicht gerade jetzt. (Everth on menossa pois.) Geh, bitte, nirgendwohin. (”Ei ihan vielä. Älä mene vielä minnekään.”)

Juomakierroksessa
ja ilkvideetti-
kapelkossa
sinnittellä
Alexis Stenvall
tekee
Helsingissä 1869
mukaraamatullista
lavakappaletta.
Nimiosan tähti
ei osaa suomea,
sivurooliin
kiinnitetty ei
ruotsalakaan.
Teatterinjohtaja
suosii
rakastajaansa.
Mikään ei toimi.
Näytelmän
kuiskaajasta tulee
näytelmäkuiskaaja.
Synäy
suomalainen
draamaide.

”Kyllä

mä

sulle

pysyt

”näytän!”

